

Potresna ispovijest: 'Jednom me pitao - znaš li koliko je duboka septička jama u vikendici? Smijao se'

'Manje od 10 posto nasilnika dobiva bezuvjetnu kaznu zatvora'

MIRTA VRANJEŠ

27. 09. 2025. 100 PREPORUKA

FOTO: UNSPLASH

Femicid je ubojstvo žene koje je motivirano rodnom pripadnošću žrtve, odnosno mržnjom, prijezirom ili osjećajem nadmoći prema ženama. Riječ je o najekstremnijem obliku rodno uvjetovanog nasilja. Iza svakog takvog zločina stoji čitav niz propusta, šutnje i nevidljivih upozorenja.

Ana je 38-godišnja majka dvoje djece (podaci poznati redakciji) koja živi i radi u Zagrebu. Za Telegram kaže kako je godinama živjela u uvjerenju da je to što joj se događa – normalno.

“On nije bio nasilan odmah. Prvo je bilo lagano vrijeđanje, ponižavanje, *gaslighting*. ‘Što si to obukla? Tko će te takvu gledat?’ – govorio bi. Ili: ‘Nemoj se glupirati, Ana, ne znaš ti misliti glavom’. Kad su djeca došla, postalo je gore. Govorio je da sam loša majka, da se djeca njega boje jer ‘imaju poštovanja’, a mene – ‘zaj... jer znaju da sam slaba’”, kazala je.

Najcitiraniji hrvatski znanstvenik je u Hrvatskoj - nepoznat

Tri hrvatska planinara u Sloveniji odnijela snježna lavina

‘Bilo me sram jer sam mislila da sam si sama kriva’

“Prijetnje su došle kasnije. Znao bi mi reći: ‘Ako odeš, uzet ću ti djecu. Imaš li pojma kakav pakao ću ti napraviti od života? Ja imam svuda svoje ljude’. Jednom me pitao: ‘Znaš li koliko je septička jama duboka u vikendici?’ Smijao se. Meni nije bilo smiješno. Bilo me strah zaspiti, reći mami, priznati bilo kome da sam nemoćna. A najviše me bilo sram jer sam mislila da sam sama kriva. Kad bih se požalila institucijama, pitali bi me – jesam li sigurna da misli ozbiljno?”, dodaje Ana.

“Nakon mjeseci nasilja i borbe s vjetrenjačama, sada sam na sigurnom. Idem na terapiju, djeca idu u školu. On i dalje šalje poruke. Ima zabranu prilaska, no pokušava doći do mene i optužuje me da sam mu uništila život i osramotila ga”, govori Ana pred kojom je neizvjesna budućnost.

Prema podacima [MUP](#)-a, u Hrvatskoj je u prošloj godini ubijeno 18 žena. Pet je stradalo od ruke svojih intimnih partnera – supružnika, bivših partnera ili partnera u izvanbračnoj zajednici. U prvoj polovici ove godine ubijeno je devet žena. Od toga su dvije majke ubile svoje maloljetne kćerke, jedna žena je ubila svoju majku, dok u preostalih šest slučajeva egzistira sumnja u femicid, odnosno teško [ubojstvo](#) ženske osobe koje je počinjeno od strane intimnih partnera. Inače, riječ je o ubojstvima koja su predvidiva.

Prijavile su nasilje, nasilnici nisu završili u zatvoru

Ana Pecotić iz Građanske inicijative #SpasiMe kaže da im se češće javljaju žrtve institucionalnog nasilja nego partnerskog, osim onih koje su prije preživjele partnersko nasilje. Podsjeća na slučajeve u kojima su žrtve prijavile **nasilje**, strah za vlastiti život pa i prijetnje smrću, no nasilnici nisu smješteni u istražni zatvor pa su oni svoju prijetnju i ostvarili. Jedan od takvih slučajeva je muškarac koji je 30 godina prije ubojstva partnerice ubio i zapalio dvoje susjeda. Nakon što je ubio susjede, osuđen je na kaznu zatvora koju je odslužio.

“Onda je izašao na slobodu. Nakon toga je zlostavljao ženu s kojom je bio u izvanbračnoj zajednici. Ona je nasilje prijavila, međutim policija je propustila prepoznati obrazac prisilne kontrole koji prethodi femicidu, već je zabilježeno samo ekonomsko i psihičko nasilje. Bila je smještena i u sigurnu kuću, no nakon par dana ju je na vlastiti zahtjev napustila”, rekla je.

“Prema našim informacijama, možemo pretpostaviti kako je sigurnu kuću napustila jer nije bila upoznata s time da je on ubojica – ni od njegove strane ni od strane policije nakon prijave nasilja. Voditelj službe kriminalističke policije nadležne policijske uprave za medije je izjavio kako nije bilo sumnje da bi moglo doći do ovakvog događaja, iako je žena prijavila nasilje od strane osuđenog ubojice. On je i nju ubio pa zapalio, baš kao i ljude prije nje”, navodi Pecotić.

‘Nemamo adekvatnu procjenu rizika za žrtve nasilja’

„Zatim imamo slučaj muškarca koji je ženi prijetio smrću, no sud ga je pustio na slobodu jer je bio stariji od 70 godina, izjavio je da nije mislio ozbiljno, da je prestar i ne bi mogao držati oružje. Mjesec dana nakon toga ju je ubio. Ako nismo sposobni spriječiti femicid koji je praktički najavljen, kako ćemo spriječiti bilo koji drugi?“, pita Pecotić.

“Mi nemamo adekvatnu procjenu rizika za žrtve nasilja. Kad neka žrtva prijavi nasilje, naše institucije nisu sposobne prepoznati u kojoj je ona razini rizika i postoji li opasnost od femicida. Žena kaže – ‘čovjek mi je rekao da će me ubiti’ i to se i dogodi, a svi govore kako ništa nije ukazivalo na to. Kod nas nikad ništa ne ukazuje na opasnost dok žena ne završi mrtva”, naglašava Pecotić.

Policija, DORH, sudovi i Centri za socijalnu skrb su institucije koje trebaju zaštititi žene od nasilja i femicida. “Kad žene kažu da im prijetje ubojstvom, procjenu rizika radi **policija**. Slijedi postupanje državnog odvjetništva i suda. Kad govorimo o kaznenom djelu prijetnje smrću – tu najviše zakazuje pravosuđe. Međutim, nasilje nikad nije izolirani incident pa je i sustav socijalne skrbi onaj koji izlaže žrtvu potencijalno pogibeljnoj situaciji. Ako ona ima djecu s nasilnikom – tjeraju ju da ostvaruje kontakte s njim”, navodi Pecotić.

‘Nasilne ljude neće ništa promijeniti’

“Nitko tu ne odrađuje posao kako treba, nitko iz sustava ne razumije kako nasilje funkcionira: ne razumiju da je nasilje dugotrajan obrazac ponašanja niti razumiju da suština nasilja nije u tome je li netko nekoga izvrijeđao. Suština nasilja je da jedna osoba ima kontrolu i moć nad drugom i to je nasilnik, dok druga osoba živi u permanentnom strahu, a ona je žrtva”, objašnjava.

“U onom trenu kad nasilnik osjeća da gubi kontrolu nad žrtvom, a najveći gubitak kontrole je ako žrtva ode iz nasilničke zajednice – tu je najveća opasnost od femicida. Ako se nešto tretira kao izdvojeni incident, kako se kod nas tretira nasilje, onda se ne može adekvatno procijeniti opasnost koja postoji. Žene žrtve nasilja trpe nasilje mjesecima i godinama”, upozorava.

“To je kontinuitet ponašanja. Nasilnici su takvi karakterom, a nasilne ljude neće ništa promijeniti, njih uvjetna kazna neće promijeniti. Neke od njih zabrana prilaska spriječi, a nekima ne pomaže ni to. Znamo da je bilo slučajeva u kojima su ljudi ubili žene iako su imali zabranu prilaska. Oni su morali biti u zatvoru”, dodaje Pecotić.

‘Svakom femicidu prethodi prisilna kontrola’

“Suci kao da misle da će nasilnika spriječiti u njegovu naumu uvjetnom kaznom pa se on više neće nasilno ponašati. Ali hoće jer je on nasilan i uvjetnom ili, još gore, novčanom kaznom može samo dobiti krila jer vidi da država njegovo nasilje ne shvaća ozbiljno”, naglašava i dodaje da se femicid može spriječiti.

“Ono što prethodi svakom femicidu, kad govorimo o partnerskim femicidima, to je prisilna kontrola. Prisilna kontrola je oblik zlostavljanja gdje nasilnik koristi različite mehanizme zlostavljanja – psihičko, verbalno, ekonomsko, seksualno, fizičko, koje god treba – da bi žrtvi potpuno oduzeo autonomiju i da bi je potpuno podčinio njemu. To je, zapravo, zločin protiv ljudskih prava, protiv temeljnih ljudskih sloboda, to nadilazi čak i nasilje”, rekla je.

“Ako termin ‘prisilna kontrola’ ne postoji nigdje u zakonu, u pravilnicima, ako naši policajci, suci, državni odvjetnici, socijalni radnici nisu nikad čuli za prisilnu kontrolu, a nisu jer ih nitko o tome nije učio, onda oni to ne mogu prepoznati. Ako ne mogu prepoznati, onda ne mogu znati da je žena u riziku od femicida”, ističe Pecotić.

Prisiljavaju žrtve nasilja na kontakt s nasilnicima

“Uvođenjem femicida u zakon se nije riješilo ništa, odnosno femicid se ni na koji način nije spriječio. Femicid se može spriječiti jedino uvođenjem ‘prisilne kontrole’ u zakon i educiranjem svih uključenih u to što je prisilna kontrola da je mogu prepoznati”, kazala je.

“Bitno je da oni koji ispituju žrtvu verbalnog nasilja postave pitanja o tome je li joj, primjerice, zabranjeno kretanje, druženje s prijateljima, gleda li im partner telefon i slično. Onda bi se znalo da tu nije riječ samo o verbalnom nasilju, nego je riječ o prisilnoj kontroli. A netko tko vrši prisilnu kontrolu možda je u stanju i ubiti tu ženu jednog dana. Kad bi se slučajevima tako pristupalo, stopa femicida bi se smanjila”, kazala je.

Pecotić navodi da se Inicijativi #SpasiMe svakodnevno javljaju žene koje maltretiraju institucije. “Tu najčešće govorimo o razvodima od nasilnika gdje ih institucije prisiljavaju da su one sa zlostavljačima u kontaktu i mnogi zlostavljači to iskoriste pa im naude. Nasilje nad ženama je jedini oblik zločina gdje je žrtva prisiljena održavati kontakt s počiniteljem i pritom mu se smješkat i onda institucije nju procjenjuju je li dovoljno suradljiva, a sve ‘u interesu djece’”, ističe.

‘Manje od 10 posto nasilnika dobiva bezuvjetnu kaznu zatvora’

“Sve to vodi u istom smjeru, to je globalni problem. Svi spominju sigurne kuće. Zašto uopće žene idu u sigurne kuće? Sve što je potrebno znati o toj temi je da manje od 10 posto nasilnika dobiva bezuvjetnu kaznu zatvora. Službena je brojka 7,5 posto. To znači – ako vi počinite bilo koju vrstu nasilja, šanse da ćete izbjeći zatvor su preko 90 posto! Kakvu to poruku vama država šalje? Ožeži, tko te sprječava”, navodi Pecotić.

Podsjeća da imamo slučajeve s ljudima koji su višestruko osuđivani. “Veća je stopa takozvanih recidivista, nasilnika koji su ponovno počinili nasilje, nego onih koji su završili u zatvoru. Znači čak i oni koji su u više navrata počinili nasilje, nisu dobili bezuvjetnu kaznu zatvora. Naš sustav je napravljen tako, ne bih rekla da se nasilje ‘tolerira’, nego da se ono ‘aktivno potiče’”, rekla je.

Podsjeća na akcijski plan borbi protiv nasilja na ženama i nasilja u obitelji koji je donijela Vlada. Kaže da je bila u radnoj skupini koja je radila na tom akcijskom planu. “Vidjela sam naslove u medijima – ‘cilj nam je smanjiti femicid’, pa su navedene mjere koje će se raditi. No, nijedna od tih mjera neće smanjiti femicid. Pred nama je ogroman posao, ali ja ne vidim da ga je itko voljan raditi. Sustav je, nažalost, dio problema, te je ljude isto netko naopako educirao. A ako su dio problema, teško da mogu biti i dio rješenja”, rekla je Pecotić.

‘Kad netko vidi i čuje da se radi o nasilju, rijetko se upliće’

Na pitanje novinara – je li problem i u stavu društva u kojemu se neke stvari pravdaju izlikom “tako je to u braku”, Pecotić odgovara potvrdno. “Nekada su muševci žene mogli direktno kontrolirati, ne davati im novce, ne pustiti ih van. Sad kad su žene izborile neke slobode, sad su to malo sofisticiranije metode pa je to sad prisilna kontrola”, navodi.

“Mi smo strahovito patrijarhalna sredina i dalje. Kad netko vidi i čuje da se radi o nekom nasilju, rijetko se upliće. Ako je to zbog straha, mogu razumjeti, ali policiju nitko ne zove”, navodi.

“Susjedi zovu policiju kad imate proslavu i preglasna je glazba u noći, ali ako muž urla ženu, onda se ipak ne bi miješali. Sve je to jedan skup faktora, ali daleko najveća odgovornost je na sustavu koji je i proizveo ovo što imamo i na čemu aktivno radi – da žene, posebno ako imaju malu djecu s nasilnicima, nikada ne mogu pobjeći od nasilnika dokle god su djeca maloljetna. Naš sustav ne zna spriječiti femicid i to je u više slučajeva dokazano”, zaključila je Ana Pecotić iz Inicijative #SpasiMe.

U evidenciji Ministarstva pravosuđa šest kaznenih postupaka

Ministarstvo pravosuđa pitali smo o procesuiranju slučajeva ubojstva žena i koliko ih je okvalificirano kao femicid (čl. 111.a. Kazneni zakon RH) te postoji li službena statistika o broju femicida u pravosudnom sustavu koja je odvojena od općih statistika o nasilju. Zanimale su nas i smjernice prema kojima ministarstvo educira suce i tužitelje u kontekstu rodno uvjetovanog nasilja i femicida.

Iz Ministarstva pravosuđa poručuju da se u informacijskom sustavu koji je u primjeni na sudovima ne bilježe posebno podaci o žrtvama pa nisu u mogućnosti dostaviti podatak o broju kaznenih postupaka koji su se vodili zbog počinjenja kaznenih djela iz čl. 110. Ubojstvo i čl. 111. Teško ubojstvo Kaznenog zakona, a u kojima su žrtve ženske osobe.

Prema podacima koji su dostupni, “ukupno je evidentirano 6 kaznenih postupaka, od čega je jedan kazneni postupak zbog počinjenja kaznenog djela teškog ubojstva ženske osobe, a pet zbog počinjenja kaznenog djela teškog ubojstva ženske osobe u pokušaju”.

‘Za sada nisu propisani posebni protokoli postupanja’

“Dva postupka zbog počinjenja kaznenog djela teškog ubojstva ženske osobe u pokušaju su okončane te je donesena jedna nepravomoćna osuđujuća presuda u kojoj je počinitelju za kazneno djelo iz čl. 111.a u svezi čl. 34. izrečena kazna zatvora u trajanju sedam godina, te jedna pravomoćna utvrđujuća presuda (presuda za neubrojive) u kojoj je počinitelju izrečena kazna prisilnog smještaja u psihijatrijsku ustanovu u trajanju šest mjeseci. U tijeku je i jedan postupak u kojem se čeka potvrđivanje optužnice”, navode u odgovoru.

Što se tiče edukacije sudaca te državnih odvjetnika i njihovih zamjenika, Ministarstvo pravosuđa navodi kako provođenje njihova stručnog usavršavanja nije u nadležnosti ovog Ministarstva već Pravosudne akademije.

“Za sada nisu propisani posebni protokoli postupanja sudova i državnih odvjetništava u slučaju rodno uvjetovanog nasilja i femicida. Međutim, u Kaznenom zakonu definiran je i zločin iz mržnje kao kazneno djelo počinjeno zbog rasne pripadnosti, boje kože, vjeroispovijesti, nacionalnog ili etničkog podrijetla, jezika, invaliditeta, spola, spolnog opredjeljenja ili rodnog identiteta druge osobe te su u takvim slučajevima sudovi i državna odvjetništva dužni postupati prema Protokolu o postupanju u slučaju zločina iz mržnje”, zaključuju u odgovoru u Ministarstvu pravosuđa.

Ostale tekstove na ovu temu možete pročitati [**OVDJE**](#).

Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

SAD lobira protiv ukidanja embarga na Kubu

Putinov rat uzima žrtve u populaciji sobova daleko od prve crte

[nasilje, femicid, femicid u Hrvatskoj,](#)